

Numonova Mohigul Numonovna

*Ўзбекистон Республикаси Банк-Молия Академияси. 70412201-Банк ҳисоби, аудит ва назорати
(MSc-Master of Science)-мутахассислиги магистранти*

mohiguln92@gmail.com

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AUDITORLIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA ISTIQBOLLARI

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari va uning istiqbollari tahlil qilinadi. Auditorlik sohasining taraqqiyoti 1992-yilda qabul qilingan “Auditorlik faoliyati to‘g‘risida”gi qonundan boshlab bugungi kungacha bo‘lgan jarayonlar doirasida o‘rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, auditorlik sohasining xalqaro standartlarga moslashuvi va axborot texnologiyalarining joriy etilishi bu sohaning rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatmoqda. Istiqbolda O‘zbekiston auditorlik xizmatlari sifatini oshirish va xalqaro bozorda raqobatbardosh bo‘lish uchun zarur choralarni ko‘rishi lozim. Maqola tahliliy va statistik usullar asosida tayyorlanib, soha mutaxassislari bilan suhbatlar asosida umumlashtirilgan.

Kalit so‘zlar: Auditorlik faoliyati, rivojlanish bosqichlari, xalqaro standartlar, axborot texnologiyalari, O‘zbekiston Respublikasi, auditorlik xizmatlari, iqtisodiy islohotlar, moliyaviy hisobot, raqobatbardoshlik, shaffoflik.

Abstract: This article analyzes the stages of development of audit activity in the Republic of Uzbekistan and its prospects. The development of the field of auditing was studied within the framework of the processes, starting with the Law "On Auditing Activities" adopted in 1992 and up to the present day. The results of the research show that the adaptation of the audit field to international standards and the introduction of information technologies have a positive effect on the development of this field. In the future, Uzbekistan should take necessary measures to improve the quality of audit services and be competitive in the international market. The article was prepared on the basis of analytical and statistical methods and summarized on the basis of interviews with industry experts.

Keywords: Audit activities, development stages, international standards, information technologies, Republic of Uzbekistan, audit services, economic reforms, financial reporting, competitiveness, transparency.

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgach, iqtisodiy islohotlar va bozor munosabatlarini joriy etish yo‘lida auditorlik faoliyati muhim ahamiyat kasb etdi. Iqtisodiyotni liberallashtirish jarayonida moliyaviy hisobotlarning shaffofligi va haqqoniyligini ta‘minlash, investitsion muhitni yaxshilash, korxonalar faoliyatini nazorat qilish zarurati auditorlik xizmatlariga bo‘lgan talabni orttirdi. Auditorlik hisobotlari nafaqat davlat organlari, balki investorlar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun ham iqtisodiy subyektlar faoliyati haqida ishonchli ma‘lumot manbai hisoblanadi. Shu sababli, O‘zbekistonda auditorlik faoliyatining rivojlanishi va bu jarayondagi yutuqlar va muammolarni tahlil qilish muhimdir. Ushbu maqolada O‘zbekistonda auditorlik sohasining rivojlanish bosqichlari va kelgusi istiqbollari, shuningdek, bu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan islohotlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda sohaning tarixiy rivojlanishi, zamonaviy auditorlik standartlariga moslashuvi va raqobatbardoshligini oshirish yo‘llari haqida so‘z boradi.[1]

Shu bilan birga, auditorlik faoliyatining iqtisodiyotni barqarorlashtirish va investitsion muhitni yaxshilashdagi roli ham yoritiladi. Auditorlik xizmatlari korxonalarining moliyaviy holatini baholash, ularning qonunchilik va standartlarga rioya qilishini tekshirish va shu orqali iqtisodiy xavfsizlikni ta‘minlashda katta ahamiyatga ega. Ayniqsa, xalqaro moliyaviy standartlar asosida ishlaydigan auditorlik tizimi xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda va mahalliy kompaniyalarni global bozorda raqobatbardosh qilishda muhim omil hisoblanadi.

O‘zbekiston auditorlik faoliyatining rivojlanishi davomida bir qancha muammolarga duch keldi, jumladan, malakali kadrlarning yetishmasligi, xalqaro standartlarga to‘liq moslashish zarurati va

texnologik yangilanishlarni amalga oshirish ehtiyoji. Biroq, hukumat tomonidan qabul qilinayotgan islohotlar va yangi qonunchilik hujjatlari sohaning jadal rivojlanishiga zamin yaratmoqda. Ushbu tadqiqot orqali biz O'zbekistonda auditorlik faoliyatining bosqichma-bosqich rivojlanishi va uning istiqbollari haqida batafsil ma'lumot beramiz, shuningdek, zamonaviy tendensiyalarni tahlil qilamiz. [2] Tadqiqotning maqsadi: O'zbekiston auditorlik sohasining rivojlanish bosqichlarini o'rganish, zamonaviy tendensiyalarni aniqlash va istiqboldagi yo'nalishlar bo'yicha xulosalar chiqarishdir. Shu tariqa, auditorlik faoliyatining iqtisodiyotdagi o'rni va uning yanada rivojlanishi uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlar haqida tavsiyalar beriladi.[1]

Metodologiya:

Ushbu tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari va uning istiqbollari tahlil qilish uchun tahliliy, statistik, va sifatli tadqiqot usullari qo'llanildi. Metodologiya quyidagi asosiy bosqichlardan iborat:

1. Huquqiy va me'yoriy hujjatlarni tahlil qilish:

- O'zbekiston Respublikasining auditorlik faoliyatiga oid qonunchiligi, shu jumladan 1992-yilda qabul qilingan "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonun, keyinchalik kiritilgan o'zgartirishlar va Prezident farmonlari tahlil qilindi. Bu hujjatlar auditorlik sohasining rivojlanishi va davlat siyosatidagi o'zgarishlar haqida batafsil tasavvur berishga yordam berdi.

2. Statistik ma'lumotlarni o'rganish:

- Davlat statistika qo'mitasi va O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining auditorlik faoliyati, kompaniyalar soni, auditorlar malakasi va xalqaro standartlarga moslashish bo'yicha statistik ma'lumotlari tahlil qilindi. Ushbu ma'lumotlar sohaning rivojlanish dinamikasini tushunishga va umumiy tendensiyalarni aniqlashga imkon berdi.

3. Intervyu va ekspert baholari:

- O'zbekiston auditorlik sohasida faoliyat yuritayotgan mutaxassislar, shu jumladan auditorlar, buxgalterlar va audit firmalari rahbarlari bilan intervyular o'tkazildi. Ushbu intervyular orqali real muammolar va kelgusidagi rivojlanish istiqbollari bo'yicha to'liq ma'lumot olindi.

4. Xalqaro tajriba tahlili:

- Xalqaro auditorlik standartlari (ISA) va rivojlangan mamlakatlar tajribasi o'rganildi. Bu orqali O'zbekistonda auditorlik faoliyatining joriy etilishi va rivojlanishi uchun qanday asosiy omillar mavjudligini aniqlashga harakat qilindi.

Tadqiqot usullari yordamida to'plangan ma'lumotlar birlashtirilib, ularning asosida O'zbekistonda auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari va istiqbollari batafsil tahlil qilindi. Shu bilan birga, sohaning yanada rivojlanishi uchun takliflar va tavsiyalar ishlab chiqildi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi.

O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanishi, uning huquqiy asoslari va kelgusidagi istiqbollari bo'yicha adabiyotlar keng ko'lamda o'rganib chiqilgan. Auditorlik sohasidagi ilmiy maqolalar, davlat qonunlari va xalqaro standartlar bo'yicha manbalar quyidagicha tahlil qilindi:

1. Huquqiy Asoslar va Me'yoriy Hujjatlar:

- O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyati bo'yicha qabul qilingan qonunchilik hujjatlari, shu jumladan, 1992-yilda qabul qilingan "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonun va keyinchalik kiritilgan o'zgartirishlar asosiy huquqiy manbalar hisoblanadi. Ushbu qonunlar auditorlik sohasini tartibga solish, davlat nazoratini kuchaytirish va xalqaro standartlarga moslashish yo'nalishida muhim hujjatlar sanaladi.

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining auditorlik faoliyatini takomillashtirish va bu sohada islohotlarni jadallashtirish bo'yicha qabul qilgan farmonlari sohaning rivojlanishida katta ahamiyat kasb etmoqda. Bu hujjatlar auditorlik tashkilotlarini qo'llab-quvvatlash, axborot texnologiyalarini joriy etish va kadrlar tayyorlash dasturlariga asos bo'ladi.

2. Ilmiy Tadqiqotlar va Maqolalar:

- O'zbekistonda auditorlik faoliyatining rivojlanishi va xalqaro tajribaga moslashishi haqida mahalliy olimlar va mutaxassislar tomonidan yozilgan ilmiy maqolalar o'rganildi. Jumladan, Qudratov va O'rozov kabi olimlar auditorlik xizmatlarining iqtisodiyotdagi o'rni, uning muammolari va rivojlanish

tendensiyalari haqida batafsil ma'lumotlar taqdim etishgan. Ushbu maqolalar auditorlik sohasidagi joriy vaziyatni tahlil qilish va sohaning istiqbollari haqida fikr yuritishda muhim ahamiyatga ega.

- Auditorlik xizmatlarini rivojlantirish bo'yicha xalqaro tajriba ham e'tiborga olingan. Jahon banki, Xalqaro auditorlar va buxgalterlar federatsiyasi (IFAC) kabi tashkilotlar tomonidan e'lon qilingan hisobotlar va tavsiyalar O'zbekistonda xalqaro standartlarni tatbiq etish uchun zaruriy ko'rsatmalarni beradi. Bu adabiyotlar auditorlik faoliyatining global tendensiyalarini va ular O'zbekiston sharoitida qanday amalga oshirilishi mumkinligini tushunishga yordam beradi.[4]

- Auditorlik faoliyatini rivojlantirish uchun xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) va xalqaro auditorlik standartlari (ISA) asosiy manbalar sifatida xizmat qiladi. O'zbekistonda bu standartlarning to'liq qabul qilinishi va moslashtirilishi bo'yicha o'tkazilgan tahlillar auditorlik xizmatlarining xalqaro talablar asosida ishlashini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

- IFAC tomonidan ishlab chiqilgan xalqaro standartlar va ularning O'zbekistonda joriy etilishi bo'yicha qilingan tadqiqotlar auditorlik faoliyatining sifatini oshirish, audit hisobotlarini tayyorlash jarayonlarini avtomatlashtirish va shaffoflikni ta'minlash yo'nalishida amaliy ko'rsatmalar beradi.

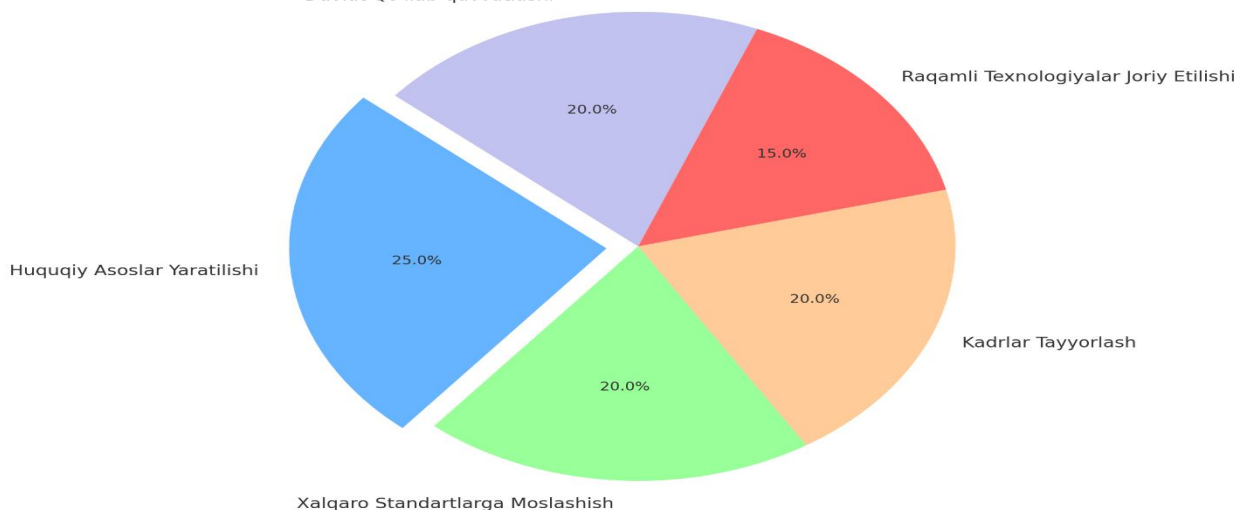
- So'nggi yillarda auditorlik faoliyatiga axborot texnologiyalari va raqamli texnologiyalarning joriy etilishi haqida xalqaro va mahalliy tadqiqotlar e'tiborga olingan. Bunday tadqiqotlar raqamli audit tizimlarini rivojlantirish va ularni O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlarini tahlil qilishga yordam beradi. Ushbu adabiyotlar O'zbekistonda auditorlik jarayonlarini avtomatlashtirish va ularni tezlashtirish bo'yicha istiqbollarni aniqlashda muhim manba sifatida xizmat qiladi.

Umuman olganda, mavzuga oid adabiyotlar auditorlik faoliyatining O'zbekistondagi rivojlanish bosqichlari, xalqaro tajribaga moslashish jarayoni va istiqbollarini o'rganishda keng qamrovli manbalar va tadqiqotlarga asoslanadi. Shu bilan birga, kelgusida sohaning yanada rivojlanishi uchun qaysi sohalariga e'tibor qaratish kerakligi to'g'risida ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishga zamin yaratadi.[7]

Tahlil va natijalar.

O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanishi bir necha bosqichlarga bo'linadi va har bir bosqich iqtisodiy islohotlar, qonunchilik hujjatlari va xalqaro tajribaga moslashish jarayonlari bilan bevosita bog'liq. Quyida auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari va tahlil natijalari keltirilgan.

O'zbekistonda Auditorlik Faoliyatining Rivojlanish Yo'nalishlari
 Davlat Qo'llab-quvvatlashi

1. Dastlabki Bosqich (1991-2000 yillar):

- Mustaqillikka erishgandan so'ng, O'zbekiston auditorlik faoliyatini yo'lga qo'yish uchun asosiy huquqiy va institutsional asoslarni yaratdi. 1992-yilda "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonun qabul qilindi va bu auditorlik xizmatlarini tartibga soluvchi birinchi huquqiy hujjat hisoblandi.[1]

- Ushbu davrda auditorlik xizmatlari ko'rsatuvchi kompaniyalar soni cheklangan bo'lib, asosan davlat korxonalari faoliyati ustidan nazorat o'rnatishga qaratilgan edi. Qonunchilik asoslari rivojlanib,

auditorlik sohasida raqobatni shakllantirish va bozor talablarini qondirish maqsadida malakali kadrlar tayyorlashga e'tibor berildi.

- Natijalar shuni ko'rsatadiki, ushbu bosqichda auditorlik xizmatlari keng ommalashmagan bo'lib, auditorlar malakasining pastligi va xalqaro tajribaga moslashmaganligi sohaning rivojlanishida to'siq bo'lgan.

2. Ikkinchi Bosqich (2000-2010 yillar):

- Iqtisodiy islohotlar va bozor munosabatlarini chuqurlashtirish natijasida auditorlik sohasida raqobatni rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar kuchaytirildi. Davlat tomonidan auditorlik xizmatlarini rivojlantirish va sifatini oshirish maqsadida malaka oshirish kurslari va xalqaro standartlar bo'yicha treninglar tashkil qilindi.[6]

- Ushbu davrda auditorlik firmalari soni oshib, davlat va xususiy sektor o'rtasida auditorlik xizmatlariga bo'lgan talab ortdi. O'zbekiston auditorlari xalqaro tajriba va amaliyotni o'rganishga kirishdi. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) asosida ishlovchi bir necha kompaniyalar tashkil etildi.

- Tahlillar shuni ko'rsatadiki, bu davrda O'zbekistonda auditorlik faoliyatining huquqiy va texnik asoslari mustahkamlanib, xalqaro standartlarga moslashish jarayoni boshlandi. Biroq, kadrlar malakasi va texnologik jihatdan rivojlanish hamon muhim muammolar safiga kirgan.

3. Uchinchi Bosqich (2010 yildan hozirgi kungacha):

- Ushbu davrda O'zbekiston hukumati auditorlik sohasini jadal rivojlantirish, malakali kadrlar tayyorlash va xalqaro standartlarni to'liq joriy etishga katta e'tibor qaratdi. Xususan, 2018-yilda Prezident farmoni bilan qabul qilingan islohotlar auditorlik xizmatlarini sifatini oshirish va ularni xalqaro darajada raqobatbardosh qilishga qaratilgan.

- Zamonaviy axborot texnologiyalari va raqamli auditorlik tizimlarining joriy etilishi auditorlik jarayonlarini avtomatlashtirish va ularni tezlashtirish imkonini berdi. Auditorlar malakasini oshirish va xorijiy tajribani o'rganish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqildi va xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik yo'lga qo'yildi.

- Statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, auditorlik firmalari soni va xizmatlar sifati sezilarli darajada oshgan. Shuningdek, sohaning xalqaro standartlarga moslashishi va raqamli auditorlik tizimlarining joriy etilishi sohaning tez rivojlanishiga sabab bo'ldi.

Umumiy natijalar:

- Auditorlik sohasining rivojlanish bosqichlari tahlili shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda auditorlik faoliyati davlat tomonidan qo'llab-quvvatlangan va xalqaro tajribaga moslashtirilgan holda jadal rivojlanib bormoqda. Biroq, hozirgi kunda ham malakali kadrlar yetishmasligi va zamonaviy texnologiyalarni to'liq joriy etish masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.[8]

- Kelgusida O'zbekiston auditorlik xizmatlari sifatini oshirish va xalqaro bozorda raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun malakali kadrlar tayyorlash, xalqaro standartlarga to'liq moslashish va raqamli texnologiyalarni yanada kengroq joriy etish zarur.

Muhokama:

O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari va kelajakdagi istiqbollari tahlil qilinganida, ushbu sohaning davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi va xalqaro tajribalarga asoslangan holda rivojlanishi muhim omil ekanligi aniqlanadi. Auditorlik sohasining huquqiy asoslarini yaratish, kadrlar tayyorlash va xalqaro standartlarga moslashish yo'lidagi sa'y-harakatlar sohaning jadal rivojlanishiga turtki bergan.

- Auditorlik faoliyatini tartibga soluvchi huquqiy hujjatlar va Prezident farmonlari sohani qo'llab-quvvatlash va uni rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etdi. Jumladan, 2018-yilda qabul qilingan islohotlar va xalqaro auditorlik standartlarining joriy etilishi, auditorlik xizmatlarini avtomatlashtirish va raqamli texnologiyalarni qo'llashga yo'naltirilgan chora-tadbirlar sohaning sifat va samaradorligini oshirdi.

- Shu bilan birga, davlat islohotlari orqali auditorlik firmalarini rag'batlantirish, ularning xalqaro miqyosda tan olinishini ta'minlashga xizmat qiluvchi me'yoriy-huquqiy asoslar mustahkamlandi. Bu

O‘zbekistonda auditorlik bozorining kengayishiga va xorijiy investorlarning qiziqishini oshirishga olib keldi. O‘zbekiston auditorlik sohasida xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) va xalqaro auditorlik standartlari (ISA) asosida ishlashga intilishda katta yutuqlarga erishdi. Bu esa mamlakatda auditorlik xizmatlarini xalqaro darajada rivojlantirish va xizmatlar sifatini oshirishda muhim rol o‘ynaydi.[7]

- Biroq, xalqaro standartlarga to‘liq moslashish jarayoni ba’zi qiyinchiliklar bilan ham kechmoqda. Jumladan, mahalliy auditorlarning xalqaro standartlar va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish malakasi yetarli darajada rivojlanmaganligi hamda ushbu jarayonda kadrlar tayyorlash dasturlarining keng qamrovli bo‘lmaganligi ham dolzarb masala bo‘lib qolmoqda.

- Auditorlik faoliyatining samaradorligini oshirish va uni jadal rivojlantirish uchun malakali kadrlar tayyorlash, ularning xalqaro standartlar bo‘yicha bilim va ko‘nikmalarini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. O‘zbekistonda auditorlar malakasini oshirish dasturlari yo‘lga qo‘yilgan bo‘lsa-da, bu dasturlarni kengaytirish va xorijiy tajriba asosida yanada takomillashtirish lozim.

- Yangi texnologiyalar va raqamli audit tizimlari haqida auditorlarning bilim va ko‘nikmalarini oshirish uchun xorijiy malaka oshirish dasturlari va xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qilish zarur. Shuningdek, auditorlik bo‘yicha oliy ta‘lim dasturlarini xalqaro standartlar va zamonaviy texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirish ham sohaning rivojlanishi uchun muhimdir.

- Zamonaviy axborot texnologiyalarining auditorlik sohasiga joriy etilishi, auditorlik jarayonlarini avtomatlashtirish va shaffoflikni ta‘minlash uchun katta imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu jarayon raqamli auditorlik tizimlarini rivojlantirish va ularni xalqaro darajada qo‘llashga tayyor bo‘lgan auditorlar malakasiga bog‘liq.

- Biroq, O‘zbekistonda axborot texnologiyalari bo‘yicha auditorlar tayyorlash va ularning zamonaviy raqamli texnologiyalarni qo‘llash malakasini oshirish borasida qo‘shimcha chora-tadbirlar talab etiladi. Raqamli audit tizimlarining joriy etilishi, auditorlik firmalarining xizmat sifatini oshirish va ularni global miqyosda tan olinishiga yordam beradi.

O‘zbekistonda auditorlik faoliyatining rivojlanishi va istiqbollari davlat tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar, xalqaro standartlarga moslashish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bilan uzviy bog‘liq. Biroq, bu yo‘nalishda kadrlar tayyorlash, malakani oshirish va raqamli auditorlik tizimlarini to‘liq joriy etish borasida hali ko‘p ishlarni amalga oshirish lozim. Kelgusida xalqaro auditorlik tajribalaridan foydalanish, auditorlar malakasini oshirish va sohani raqamlashtirish orqali O‘zbekistonda auditorlik xizmatlari yanada raqobatbardosh bo‘lishi mumkin.

Xulosa

O‘zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanishi va istiqbollari mamlakat iqtisodiyotining barqarorligi va ochiqligini ta‘minlash uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Ilmiy tadqiqotlar va tahlillar asosida quyidagi asosiy xulosalar chiqarildi:

O‘zbekistonda auditorlik faoliyatining rivojlanishi mustaqillikdan keyin boshlangan bo‘lib, uning huquqiy asoslari yaratildi va auditorlik xizmatlari bozor iqtisodiyoti sharoitida rivojlanishga moslashtirildi. Auditorlik sohasida bir necha islohotlar amalga oshirildi, va bu islohotlar davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlandi.

- Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) va xalqaro auditorlik standartlari (ISA) joriy etildi, bu esa mamlakat auditorlik xizmatlarini xalqaro miqyosda raqobatbardosh qilishga yo‘naltirilgan qadam bo‘ldi. Auditorlik sohasida malakali kadrlar tayyorlash va auditorlarning xalqaro standartlar bo‘yicha bilim va ko‘nikmalarini oshirish jarayoni davom etmoqda. Bu jarayonlar auditorlik xizmatlari sifatini oshirish va sohani yanada rivojlantirish uchun muhim ahamiyatga ega. Auditorlarning malakasini oshirish dasturlari, xorijiy tajriba asosidagi treninglar va oliy ta‘lim dasturlarini takomillashtirish sohaning xalqaro talablariga javob beradigan darajada rivojlanishini ta‘minlaydi.

- Auditorlik faoliyatining raqamlashtirilishi va zamonaviy axborot texnologiyalarining joriy etilishi sohani rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Zamonaviy raqamli auditorlik tizimlari auditorlik jarayonlarini avtomatlashtirish va tezkorlik bilan yuqori sifatli xizmat ko‘rsatish imkonini beradi.

- Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni to‘liq joriy etish va auditorlarning zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko‘nikmalarini oshirish muhim bo‘lib qolmoqda. O‘zbekiston auditorlik

sohasining istiqbollari davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, xalqaro tajriba va standartlarga moslashish hamda zamonaviy raqamli texnologiyalarni joriy etishga bog'liq. Auditorlik xizmatlarining sifatini oshirish va xalqaro bozorda raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun malakali kadrlar tayyorlash va raqamli texnologiyalarni keng qo'llash talab qilinadi.

O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining rivojlanishi davlat islohotlari, xalqaro standartlarga moslashish va raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishiga bog'liq holda davom etmoqda. Kelgusida auditorlik xizmatlarini jahon darajasida takomillashtirish, malakali kadrlar tayyorlash va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali soha yanada raqobatbardosh bo'lishi mumkin. Bu esa mamlakat iqtisodiyotining barqaror va shaffof bo'lishiga hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Auditorlik faoliyati to'g'risida"gi qonuni (1992-yil).
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yilgi farmonlari va qarorlari auditorlik faoliyatini rivojlantirish to'g'risida.
3. IFAC (International Federation of Accountants) - Xalqaro auditorlik standartlari (ISA) va moliyaviy hisobotlar standartlari (IFRS) haqida rasmiy materiallar.
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat Soliq Qo'mitasi va Moliya Vazirligining auditorlik sohasidagi nashrlari va statistik ma'lumotlari.
5. Karimov, M. (2020). "O'zbekistonda auditorlik xizmatlarini rivojlantirishning huquqiy asoslari". Toshkent: Yuridik Universiteti Nashriyoti.
6. Ismoilov, S. (2021). "Xalqaro auditorlik amaliyotlari va O'zbekistonda ularning qo'llanilishi". Toshkent: Iqtisodiyot Universiteti Nashriyoti.
7. Deloitte va PwC kabi xalqaro auditorlik kompaniyalarining O'zbekistonda olib borgan tadqiqotlari va hisobotlari (2022-yil).
8. O'zbekiston Banklar Assotsiatsiyasi (2023). "Tijorat banklarida auditorlik xizmatlari: muammolar va istiqbollari" mavzusidagi konferensiya materiallari.
9. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) tomonidan auditorlik va moliyaviy hisobotlar haqida berilgan xalqaro tavsiyalar.
10. Sodiqov, R. va Abduqodirov, T. (2019). "O'zbekiston auditorlik bozorining rivojlanish istiqbollari" maqolasi, "Iqtisodiyot va Moliyaviy Tadqiqotlar" jurnali.
11. Xalqaro moliyaviy tashkilotlar (IMF, World Bank) tomonidan e'lon qilingan O'zbekistonda auditorlik faoliyatiga oid hisobotlar (2021-2023).